

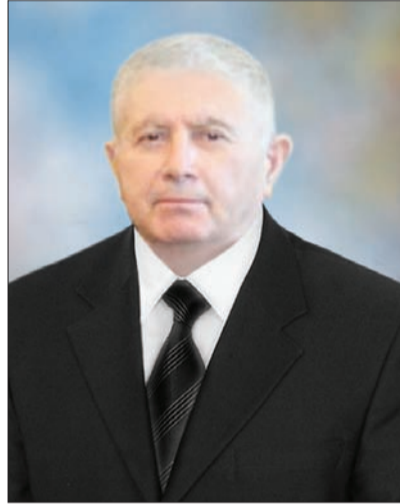
Müstəqillik qazandığımız hazırkı şəraitdə müəllimlərə və alimlərə verilən yüksək qiymət, onların yaradıcılığında örnək nümunələrlə ölçülür. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti möhtərəm İlham Əliyev cənablarının imzası ilə təsdiq olunan "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası"nda şəxsiyyətyönümlü təhsilin məzmununun yaradılması ölkəmizin bütün müəllimləri qarşısında təxirəsalınmaz vəzifələr qoymuşdur. Çünki strategiyada əsas istiqamətlərdən biri olan şəxsiyyətyönümlü təhsilin məzmununun yaradılması hər müəllimə şamil edilə bilməz. O müəllimə şamil edilə bilər ki, həmin müəllim, ilk növbədə, səriştəsi, savadı, nəzəri və praktik hazırlığı ilə şəxsiyyətyönümlü təhsilin yeni məzmununun yaradılmasında öndə getmiş olsun. Belə öndə gedən müəllimlərimizdən biri də Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin "İbtidai təhsilin pedaqogikası və metodikası" kafedrasının dosenti, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru Şahrza Ağayevdir.

Örnək alim ömrü

Şahrza müəllimin elmi-pedaqoji fəaliyyətinə diqqət etsək, orada səriştəyə əsaslanan şəxsiyyətyönümlü təhsil, şəxsiyyətyönümlü təlim, şəxsiyyətyönümlü tərbiyə, şəxsiyyətyönümlü inkişaf yönündə həyata keçirilən işlərin məzmunu ilə tanış ola bilərik. Çünki fizika müəllimi kimi fəaliyyətə başlayan Şahrza Ağayev təhsil aldığı məktəbdə fənn müəllimi kimi çalışmış, şagird və müəllim kollektivinin dərin rəğbətini qazanmış və novator müəllim kimi şöhrət və izzət sahibi olmuşdur. Bunu gören rayon rəhbərliyi ona etimad göstərərək onu məktəb direktoru vəzifəsinə təyin etmişdir. On ildən çox məktəb direktoru kimi fəaliyyət göstərən Şahrza müəllim rəhbərlik etdiyi məktəbdə şagirdlərin ən sevimli müəllimi, müdrik yol göstərən, həyat yolunda onlara istiqamət verən dostu kimi yaddaşlarda qalmışdır. Vaxtilə dərs dediyi, ali təhsilə istiqamətləndirdiyi, yol göstərdiyi şagirdləri görkəmli şəxsiyyətlər kimi ehtiram edirlər. Əslində şəxsiyyətyönümlü təhsilin mahiyyəti fənlərin tədrisi prosesində şagirdlərə biliklərin əsaslarını verməklə yanaşı, onların bir şəxsiyyət kimi formalaşmasını özündə ehtiva edən bir metodika nəzərdə tutulur. Şahrza müəllimin şəxsiyyətyönümlü təhsilin məzmununun yaradılması istiqamətində gördüyü işlərin son nəticəsi ölkəmizin ayrı-ayrı xalq təsərrüfatı sahələri üçün mütəxəssislər və şəxsiyyətlər yetişdirməyə hesablanan, proqnozlaşdırılan, təhsil və peşəyönümü örnəkləri kimi təqdim olunan pedaqoji kadr hazırlığı işlərinin ən səmərəli fəaliyyət istiqamətlərinin məcmusundan ibarətdir. Onun yetirmələri içərisində ölkəmizin örnək şəxsiyyətləri kimi tanınan elm adamları və ictimai-siyasi xadimlər fikrimizi təsdiq edən örnək nümunələr kimi dəyərləndirilməlidir. Bu, o deməkdir ki, Şahrza müəllimin pedaqoji kadr hazırlığı işindəki sanbalın, ağırlığın çəkisini müəyyənləşdirmək bir o qədər də asan deyil. Əslində məktəb rəhbərləri, pedaqoji elmlər üzrə tədqiqat aparanaqlar həm didaktika, həm tərbiyəşünaslıq, həm də məktəbsünaslıq sahələrini dərinləndirilməli, bu sahələrdə yenilikləri dəyərləndirməyi, səmərəli müşahidələr aparmağı bacarmalı və apardığı tədqiqatların nəticələrini elmi məqalələrdə, kitablarda, dərsliklərdə, dərs vəsaitlərində, monoqrafiyalarda və digər tədqiqat əsərlərində ümumiləşdirərək ölkədə və dünyada gedən təhsil islahatlarında iştirak etməyi bacarmalıdır. Məhz bu baxımdan Şahrza Ağayevin yaradıcılığını və pedaqoji fəaliyyətini örnək elmi yaradıcılıq və örnək pedaqoji fəaliyyət kimi dəyərləndirmək olar. Çünki onun örnək elmi yaradıcılıq və örnək pedaqoji fəaliyyəti haqqında bizə qədər görkəmli alimlərin fikirləri vardır. Onlardan bir neçəsini xatırlamaqla fikrimizi əsaslandırmağa bilərik:

Akademik Hüseyin Əhmədov: - Şahrza Ağayevin elmi yaradıcılığı demək olar ki, pedaqoji elmin bütün sahələrini özündə ehtiva edir. Şahrza Ağayev bütün çıxışlarında və yazılarında pedaqoji elmin yeniliklərinə baş vuran, onu təhlil edərək səmərəli nəticə çıxaran alimlərdəndir. Onun nəzəri hazırlığı ilə praktik fəaliyyətindəki vəhdətdən yaranan elmi əsərlər Azərbaycan pedaqoji fikir tariximizi zənginləşdirmək baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Akademik Nürəddin Kazımov: - Ölkəmizdə didaktika sahəsində səmərəli və layiqli tədqiqat aparanaqları barmaqla saymaq

olar. Yaxşı hal kimi qeyd etmək lazımdır ki, onların içərisində gənc alimlərdən biri də vardır. Fikrimcə, ölkəmizdə pedaqoji mühitdə tədqiqat aparanaqlar hamısı onu tanıyırlar. O, Şahrza Ağayevdir. Şahrza Ağayev didaktikanın Azərbaycanda inkişaf tapan bütün tərəflərini təhlil etməyi bacaran, yeni didaktik mahiyyət kəsb edən ideyaları müqayisəli şəkildə şərh edən alimlərimizdəndir.

Professor Əliheydər Həşimov: - Mən Şahrza Ağayevi elmi pedaqogikanın ayrı-ayrı sahələrinə dair yazılarına görə tanıyıram. Lakin onunla söhbətimizdən sonra məlum oldu ki, Şahrza Ağayev örnək təlimi, örnək tərbiyəsi, peşəyönümü ilə bağlı etnopedaqoji dəyərləri seçərək ümumiləşdirmələr aparanaqlarımızdan biridir.

Professor Əjdər Ağayev: - Mən Şahrza Ağayevi Masallı rayonunun Mahmudavar kənd məktəbində müəllim işlədiyi vaxtlardan tanıyıram. O zamanlar, onun mətbuat səhifələrində yaxşı məqalələri çap olunurdu. Mən "Azərbaycan məktəbi" jurnalının baş redaktoru vəzifəsində çalışanda onun bizə göndərdiyi məqalələrlə şəxsən özüm tanış olurdum. Çünki Azərbaycan məktəbi jurnalının baş redaktoru olaraq qabaqcıl məktəb təcrübəsinə dair məqalələri özüm nəzərdən keçirirdim. Belə məqalələr içərisində Şahrza Ağayevin məqalələri həmişə seçilirdi. Tale elə gətirdi ki, Azərbaycan Elmi Tədqiqat Pedaqoji Elmlər İnstitutunda bir yerdə çalışmağa başladım. Onunla həmsöhbət olmaq, əməkdaşlıq etmək həm maraqlı, həm də çox faydalıdır.

Professor Zahid Qaralov: - Şahrza Ağayevlə Masallı rayonunda keçirilən Respublika konfransında tanış olmuşam. Konfransda onun məruzəsi mənim diqqətimi cəlb etdi. Açıqlığı deyim ki, onun çıxışında novatorluğu mənim çox xoşuma gəldi. Ona görə onunla ayrıca görüşdüm və söhbət etdim. Onunla söhbətimdən aydın oldu ki, o, bütün pedaqoji fəaliyyətində əsl tədqiqatçı kimi çıxış edir. Ona görə mən Şahrza Ağayevi rəhbərlik etdiyim Azərbaycan Elmi Tədqiqat Pedaqoji Elmlər İnstitutunda çalışmağa dəvət etdim.

Şahrza Ağayevin elmə gəlməsində bənzərsiz rola malik olan pedaqogika elmləri doktoru, professor Zahid Qaralov onun həm fəlsəfə doktorluğu pilləsi üçün, həm də elmlər doktoru pilləsi üçün müəyyənləşdirilən dissertasiya mövzularına elmi rəhbər kimi təsdiq olmuşdur. Görkəmli alim, ictimai-siyasi xadim olan Zahid Qaralovun yetirmələri ölkəmizin elmi, ictimai, siyasi mühitində yüksək mövqə tutan görkəmli şəxsiyyətlər kimi tanınmışlar. Onların içərisində yubilyarımız Şahrza Ağayev də yer alır.

Şahrza Ağayevin zəngin yaradıcılığı ilə tanış olandan sonra elmi pedaqogikanın bütün sahələrinə aid əsərlər yazan görkəmli bir pedaqog alimin külliyyəti ilə tanış olmaq təsəvvürü qazanırsan. Hansı mövzuda yazırsa-yazsın, yazdığı məqalənin və yaxud əsərin aktuallığını əsaslandırdandan sonra tədqiq etdiyi mövzunun əsas ideyasını tutaraq məzmun genişliyinə varır və sonra elmi yenilikləri ardıcıl olaraq açıqlayır. Sonra gəldiyi nəticələri oxuculara təqdim edir. Son illərdə onun çap etdirdiyi "İbtidai sinif şagirdlərinin əməyə hazırlanması" monoqrafiyasını ardıcılıqla təhlilə cəlb edən professor Mircəfər Həsənov göstərir ki, pedaqoji ictimaiyyətdə yaradıcılığı ilə geniş tanınan Şahrza Oğul oğlu Ağayevin ölkə daxilində və xaricdə nüfuzlu jurnallarda çap olunan məqalələrində, elmi konfrans materiallarında və metodik vəsaitlərdə imzasına tez-tez rast gəlmək olur. Onunla uzun illər elmi-pedaqoji əməkdaşlıq etdiyimə görə zəhmətsevərliyi, tədqiqatçılıq qabiliyyəti, pedaqoji proses üçün aktual sahə olan örnək hazırlığı probleminin nəzəri və praktik məsələləri barədə yazmış olduğu əsərləri həmişə diqqətimi cəlb etmişdir. Onun tədqiqatlarının əsas mövzusu ibtidai siniflərdə şagirdlərin örnək hazırlığının nəzəri və praktik problemləri təşkil edir.

Göründüyü kimi, Şahrza Ağayevin örnək təlimi, örnək tərbiyəsi, peşəyönümü sahəsindəki tədqiqatları bu sahədə çalışan fənn müəllimləri və digər mütəxəssislər üçün bir növ kompas rolunu oynayır. Şahrza müəllimin ibtidai sinif müəllimlərinə istiqamət vermək baxımından çap etdirdiyi digər əsərlərində də belə kompas rolunu oynayan mütərəqqi ideyalar və yanaşmalar yer alır. Bu baxımdan onun ibtidai sinif müəllimlərinə, eləcə də ibtidai siniflərdə örnək təlimi, yəni "Texnologiya" fənnini tədris edənələrə metodiki cəhətdən istiqamət verən vəsaitləri və monoqrafiyaları, o cümlədən "İbtidai siniflərdə riyaziyyatdan praktik və əyləncəli məsələlər", "İbtidai siniflərdə örnək təlimindən nəzəri və praktik biliklərin verilməsi metodikası", "İbtidai siniflərdə örnək hazırlığından proqramlaşdırılmış yoxlamalar", "İbtidai siniflərdə təlim əməyindən didaktik vəsait", "İbtidai siniflərdə fəal təlimin nəzəri və praktik məsələləri", "İbtidai siniflərdə "Texnologiya" fənni kurikulumundan didaktik materiallar", "İbtidai siniflərdə şagirdlərlə əməli işlərin təşkili texnologiyası", "İbtidai sinif şagirdlərinin əməyə hazırlanması", "İbtidai siniflərdə şagirdlərin texnologiyadan idrak bacarıqları" kimi əsərləri dəyərli vəsaitlər kimi tələq edilmişdir.

Ş.Ağayev professor Zahid Qaralovun rəhbərliyiylə böyük müvəffəqiyyətlə müdafiə etdiyi pedaqogika üzrə fəlsəfə doktorluğu dissertasiyasının şöhrət tapan aprobasiyasından qürrələnərək pedaqogika elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almaq üçün Elmi Şurada təsdiq etdirdiyi dissertasiya üzərindəki işini tamamlayaraq müzakirələrə təqdim etdi və müdafiəyə buraxıldı. Ən ali elmi qurumlar bu işin reallaşmasına rəvac verdilər. Lakin onun səhhətində yaranan problemlər bu möhtəbər işin reallaşmasına bir qədər mane oldu. Mənfur xəstəliyə mərdənəliklə sinə gərən, soyuq-qanlıqla ona qarşı mübarizə apararaq qalib gələn Şahrza müəllim dünyanı lərzəyə gətirən pandemiyanın yaratdığı qadağaların səngiməsini gözləyir. Qadağaların aradan qaldırılmasını biz də səbirsizliklə gözləyirik. İstəyirik ki, qadağalar qurtaran kimi Dissertasiya Şurası fəaliyyətə başlasın və bizim Şahrza müəllim tribunaya qalxaraq tamamladığı doktorluq dissertasiyasını müdafiə edərək layiq olduğu pedaqogika elmləri doktoru alimlik dərəcəsinə qazansın.

Güman edirik ki, 70 yaşlı yubilyarımız üçün bundan yaxşı təbrik mövzusu, təbrik məkanı düşünmək və axtarmaq əbəsdir. Biz isə bütün bunları öncəgörməliklə dəyərləndirərək deyirik: Hörmətli Şahrza müəllim, Sizi 70 yaş tamam olan yubilyar və müdafiə edərək qazanacağımız pedaqogika elmləri doktoru alimlik dərəcəsi münasibətilə təbrik edirik!

Bitib tükənməyən ailə təbriklərinin fonunda dostlarından, tanışlarından, həmkarlarından gələn təbriklər onu ruhlandırır, sanki ona şəfa bəxş edir.

Arzu edirik ki, bu təbriklərin davamı Şahrza müəllimin 80 illiyi münasibətilə yazılacaq yubiley kitabında yer alsın. Elə bu arzu ilə yazımızı yekunlaşdırırıq, Şahrza müəllimi bir daha təbrik edirik, ona uzun ömür, cəsarət, gələcək fəaliyyətində uğurlar diləyirik.

Fərəhim SADIQOV,

Bakı Elm və Təhsil Mərkəzinin prezidenti, pedaqogika elmləri doktoru, professor, akademik Yusif Məmmədəliyev, akademik Mehdi Mehdiyəzadə mükafatı laureatı